

buitenlander van eenigen naam bijv. zou een dergelijke betrekking ambiëren; terwijl men voor een professoraat allicht over zeer goede krachten zou mogen beschikken!

Wil zulk een professor-physiater eenige privatdocenten om zich heen groepeeren, die onderdeelen dier therapie tot een specialistische uitoefening doceeren, dan zou aan alle redelijke wenschen zijn voldaan; maar ook niet eer.

In het a. s. Maartnummer van het *Tijdschr. voor phys. therapie en hygiëne*, geef ik verslag van een kort onderhoud, dat ik met Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken mocht hebben. Z. Exc. ried onze vereeniging aan, als de nieuwe hoogeronderwijswet was aangenomen, zelf professoren te benoemen in de physische therapie. In een adres aan de Tweede Kamer heb ik (namens de vereeniging) te kennen gegeven, dat dit niet de gewenschte weg is; maar dat van Rijkswege onderwijs moet worden gegeven in de physische therapie.

Prof. WENCKEBACH vindt het goed dat men zich voorloopig met privatdocenten tevreden stelt in aanmerking genomen de tallooze en gewichtige eischen van het hooger onderwijs.

Ik heb hier eenige redenen bijgebracht, waarom een leerstoel voor de physische therapie noodig is en zoolang men mij door het opnoemen van die andere „tallooze en gewichtige eischen van het hooger onderwijs” niet heeft bewezen dat er *gewichtiger* vakken om den voorrang strijden, zoolang ben ik van meening dat goed onderwijs in de physische therapie de *voornaamste* en *eerste* eisch is, waaraan heden moet worden voldaan.

Den Haag, 15 Maart 1904.

P. H. EYKMAN.

Uit de ingezonden stukken der Heeren LINGBEEK en EYKMAN en uit een dezer dagen gevoerde briefwisseling blijkt, dat er in den boezem der Vereeniging voor physische therapie zelf geen overeenstemming heerscht over de vraag, hoe de physische therapie gedoceerd moet worden aan onze universiteiten. Dit is dus een reden te meer om niet van onverschilligheid te beschuldigen, wie in dit opzicht een andere meening is toegedaan; en dit was, wat ik met mijn artikel wenschte te kennen te geven. Tevens hoopte ik te voorkomen of te verhelpen, dat ook op dit terrein het geklaag over miskenning door de „officieele” wetenschap wordt aangeheven, dat men van andere zijde zoo gaarne doet hooren en waarmede men niets anders bereikt dan dat men nog verder uit elkaar raakt. Is niet juist de physische therapie een voorbeeld dat leert, dat wat werkelijk waarde heeft, ook erkenning vindt en op den duur overwint? Hoe meer men „physiatrie” (is dit natuur- of natuurkundige therapie?) *tegenover* „chemiatrie” stelt, hoe minder beide tot haar recht zullen komen, nog afgezien van de onmogelijke begrippen, die men daarmede invoert: zoo voortgaand verwachten wij binnen vijf jaren een eigen richting der therapie op physisch-chemischen grondslag, waarin de a. s. hoogleeraar zich een paar jaar zal moeten bekwamen.

Het is zoo jammer, dat er door specialisten zoo dikwijls te veel gevraagd wordt. Overvragen is wel eens een probaat middel om juist genoeg te

krijgen, maar als er dan geweigerd wordt, heeft men geen recht tot klagen. En dat de heer EYKMAN overvraagt, zullen weinigen niet met mij eens zijn. Als alle onderdeelen der therapie alleen al zóó voor de studenten moeten behandeld worden, dat deze daarin zonder meer „*verstandig* handelen” kunnen, dan zullen zij zoo oud als Methusalem zijn, vóór zij de universiteit verlaten.

Op de categorische vraag, hoe ik hier te Groningen het onderwijs regel en zal regelen, kan ik nog geen antwoord geven; zoodra ik het hierover met mij zelf eens ben, zal ik de zaak aan de orde brengen en zien wat wij gedaan kunnen krijgen; in welke richting mijn voorstellen zich zullen bewegen is uit mijn hoofdartikel wel eenigszins af te leiden. Dat het resultaat aan de eischen van den heer EYKMAN zal voldoen, meen ik na zijn toelichting te moeten betwijfelen.

Groningen, 21 Maart 1904.

K. F. WENCKEBACH.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — **Paedagogische „nieuwigheden”.** De Amerikaanse jongens schijnen lastig te worden, althaus niet anders kan men den wensch verklaren, die thans luide wordt, om de zweep op de scholen in te voeren. *The Medical Record* acht het noodig, ernstig daartegen op te komen. De zweep boezemt vrees in voor haarzelve, niet voor de zonde. De lichamelijke uitwerking kan schadelijk zijn, de zedelijke uitwerking is beschaming en vernedering. In het bijzonder kan de bewerking der zitdeelen de reflexwerkingen in het lagere gedeelte van het ruggemerg op ongewenschte wijze opwekken, gelijk van ouds bekend is, dat uitgeputte „viveurs” door „flagellatie” het dreigende onvermogen trachten te verhelpen. Lijfstraffen hebben doorgaans een verkeerde uitwerking: geveinsdheid, weerbarstigheid, wraakzucht, droefgeestigheid, naar gelang van den aard van den jongen.

BERLIJN. — **Gelogenstrafft gerucht.** Een van de Berlijnsche bladen heeft het praatje verteld, dat de kinderen van den Keizer niet waren ingeënt. Ook elders is dit beweerd, met de klaarblijkelijke bedoeling om de meening te verspreiden, dat de inenting eigenlijk niet zoo noodig is en dat men van dien last wel kan afkomen, als men maar keizer is. De keizer heeft nu aan de *Zeitschr. f. Aerztl. Fortbildung* vergunning gegeven, een verklaring van den lijfarts der keizerin op te nemen, dat de prins en de prinses ingevolge de wet van 8 April 1874 de inenting en de herinenting hebben ondergaan.

— **Bestrijding der geslachtsziekten.** Den 6den Maart is een leden-vergadering gehouden van de Duitsche vereeniging tot bestrijding